МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА РОМАНО-ГЕРМАНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

Проблеми лінгвістичної семантики

IV МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЯ

pdfelement

21 листопада 2019 року

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
РІВНЕ 2019

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА РОМАНО-ГЕРМАНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

ПРОБЛЕМИ ЛІНГВІСТИЧНОЇ СЕМАНТИКИ

pdfelement

IV МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЯ

21 листопада 2019 року

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
РІВНЕ 2019

УДК 81'37
П 78

П 78 **Проблеми лінгвістичної семантики**: IV Міжнародна науково-практична інтернет-конференція (21 листопада 2019 року). Збірник матеріалів. – Рівне : РДГУ, 2019. – 235 с.

The Problems of Linguistic Semantics : The 4th International Scientific and Practical Internet Conference (November 21, 2019). The Collection of Conference Proceedings. – Rivne : RSUH, 2019. – 235 p.

У збірнику матеріалів IV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції "Проблеми лінгвістичної семантики" розглянуто низку питань, що стосуються актуальних проблем лінгвістичної семантики: когнітивної семантики, зіставної семантики, фонетичної, лексичної та граматичної семантики, семантики і прагматики мовних одиниць, семантики тексту і дискурсу, семантики і перекладу.

The Collection of Conference Proceedings "The Problems of Linguistic Semantics" focuses on the topical issues of Linguistic Semantics: Cognitive Semantics, Contrastive Semantics, Phonetic, Lexical and Grammatical Semantics, Semantics and Pragmatics of Linguistic Items, Semantics of Text and Discourse, Semantics and Translation.

pdfelement

УДК 81'37

Редакційна колегія:
Головний редактор – **Деменчук О.В.**, д-р філол. наук, професор.
Відповідальний редактор – **Кучма Т.В.**, канд. філол. наук, доцент.

Члени редакційної колегії:
Павлова О.І., канд. філол. наук, професор; **Аладько Д.О.**, канд. філол. наук, доцент; **Калініченко М.М.**, канд. філол. наук, доцент; **Константінова О.В.**, канд. філол. наук, доцент; **Орел І.І.**, канд. філол. наук, доцент; **Павловська Л.О.**, канд. філол. наук, доцент; **Тарасюк Н.Ю.**, канд. філол. наук, доцент; **Чеберяк А.М.**, канд. філол. наук, доцент.

Рекомендовано до друку вченою радою
Рівненського державного гуманітарного університету
(*протокол № 9 від 31.10.2019 р.*)

© Автори публікацій, 2019
© Рівненський державний гуманітарний університет, 2019

ЗМІСТ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЛІНГВІСТИЧНОЇ СЕМАНТИКИ: ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ

ЖУЙКОВА М.В.	СЛОВНИКОВА ДЕФІНІЦІЯ ЯК ВІДБИТТЯ МЕНТАЛЬНИХ ПРОЦЕСІВ	8
MANAKIN V.	HUMAN VALUES ACROSS LANGUAGES AND CULTURES	11
БОРИСОВА Н.В.	ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНА РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ КОНЦЕПТУ *ЧАРИ*	14
КАЛІНІЧЕНКО М.М.	ДОСВІД ПІВНІЧНОАМЕРИКАНСЬКИХ ФАХІВЦІВ ЩОДО ДОСЛІДЖЕНЬ ЛІТЕРАТУРНИХ ТА ГРАФІЧНИХ ПЕРСОНАЖІВ ЯК ОБ'ЄКТІВ АВТОРСЬКОГО ПРАВА	17
ШЕВЧУК А.В.	НАЦІОНАЛЬНО-КУЛЬТУРНА СПЕЦИФІКА ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ: СУЧАСНІ ПІДХОДИ	22
КІНАЩУК А.В.	КАТЕГОРІЯ ІРРАЦІОНАЛЬНОСТІ В АСПЕКТІ СИНЕРГЕТИЧНОЇ ПАРАДИГМИ МОВОЗНАВСТВА	25
YODLOVSKA A.	THE HEARING DOMAIN IN THE STRUCTURE OF VOCABULARY DEFINITIONS	29
МАКОГІН С.І.	СЕМАНТИЧНІ ОЗНАКИ У ПАРАЛЕЛЬНОМУ АНГЛІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОМУ КОРПУСІ ТЕХНІЧНИХ ТЕКСТІВ	32

ПРОБЛЕМИ КОГНІТИВНОЇ СЕМАНТИКИ

ЛЕМІШ Н.Є., ЗЕРНЕЦЬКА А.А.	ФРЕЙМОВЕ МОДЕЛЮВАННЯ СИНТАКСИЧНИХ КОНЦЕПТІВ НА ОСНОВІ КОРПУСНОГО ПІДХОДУ	35
ШЕВЧУК Т.Б.	КОНЦЕПТ *СУМ* У ЛЕКСИЧНІЙ СИСТЕМІ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ	38
БАЗАЛІЙ І.В.	ОБРАЗНО-АСОЦІАТИВНИЙ ШАР КОНЦЕПТУ *ЩАСТЯ* У РОМАНТИЧНІЙ КОМЕДІЇ "DESTINATION WEDDING"	42
ВОРОНІНА-ПРИГОДІЙ Д.А.	КОГНІТИВНИЙ ПІДХІД У ТЕРМІНОЗНАВСТВІ	45
КОВАЛЬ Ю.Ю.	МОВНІ ЗАСОБИ ВИРАЖЕННЯ КОНЦЕПТУ *ЄВРОПА* У СУЧАСНОМУ АНГЛОМОВНОМУ ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ	48
МУШИНСЬКА А.В.	КОНЦЕПТ *ДОЛЯ* ЯК СКЛАДОВА МОВНОЇ КАРТИНИ СВІТУ	50

pstelement

ПРОБЛЕМИ ЗІСТАВНОЇ СЕМАНТИКИ

DEMENCHUK O.	SEMANTIC DERIVATION OF VERBS OF LIGHT EMISSION	54
МІЗІН К.І.	АКТУАЛЬНІ СМИСЛИ ЛІНГВОКУЛЬТУРНОГО КОНЦЕПТУ *ГОРДІСТЬ* НА ТЛІ СЕКУЛЯРИЗАЦІЇ БРИТАНСЬКОЇ, НІМЕЦЬКОЇ, УКРАЇНСЬКОЇ ТА РОСІЙСЬКОЇ ЛІНГВОКУЛЬТУР	57
ТОЛЧЕЄВА Т.С.	ЛІНГВІСТИЧНІ УНІВЕРСАЛІЇ У ТИПОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ	59
КОРОСТЕНСКИ Й.	ПРОЦЕССЫ КОНЦЕПТУАЛИЗАЦИИ И РОЛЬ АНТРОПОЦЕНТРИЗМА (НА МАТЕРИАЛЕ ЧЕШСКО-РУССКИХ СОПОСТАВЛЕНИЙ)	61
АЛАДЬКО Д.О.	МЕТОНІМІЧНА МОДЕЛЬ "ЧАСТИНА – ЦІЛЕ" В НОМІНАЦІЯХ ПОСУДУ В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ	66
KHARLAY O.	ОНОМАСІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ БАХУВРИХІ В УКРАЇНСЬКІЙ ТА АНГЛІЙСЬКІЙ МОВАХ	68
BAUZER A.	THE EPIDIGMATIC SEMANTIC DIMENSION: A CROSS-LINGUISTIC PERSPECTIVE	72
ЮРЧЕНКО Н.С.	СПІВВІДНОШЕННЯ ПІДХОДІВ ДО ПОНЯТТЯ СЕМАНТИЧНОЇ СТРУКТУРИ СЛОВА	75
БОБЕШКО М.О.	СЕМАНТИЧНА ДЕРИВАЦІЯ ПРЕДИКАТІВ *KNOW / ЗНАТИ* В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ	78
БУТКЕВИЧ Д.С.	СЕМАНТИЧНА ДЕРИВАЦІЯ ПРЕДИКАТІВ (НА МАТЕРІАЛІ НОМІНАЦІЙ *GLAUBEN / ВІРИТИ*)	79
ВОРОНКЕВИЧ Ю.Ю.	СЕМАНТИЧНА ДЕРИВАЦІЯ ПРЕДИКАТІВ *ВВАЖАТИ / CONSIDER* В УКРАЇНСЬКІЙ ТА АНГЛІЙСЬКІЙ МОВАХ	81
ЛЕХ С.З.	СЕМАНТИЧНА ДЕРИВАЦІЯ ПРЕДИКАТІВ *SUPPOSER / ПРИПУСКАТИ* В ФРАНЦУЗЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ	84
ПАЮК В.Л.	СЕМАНТИЧНА ДЕРИВАЦІЯ ПРЕДИКАТІВ *UNDERSTAND / РОЗУМІТИ* В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ	86
ХОРОША О.М.	СЕМАНТИЧНА ДЕРИВАЦІЯ ПРЕДИКАТІВ *IMAGINE / УЯВЛЯТИ* В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ	87
ЯСІНСЬКА Т.А.	СЕМАНТИЧНА ДЕРИВАЦІЯ ПРЕДИКАТІВ *FÜHLEN / ВІДЧУВАТИ* В НІМЕЦЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ	89

Buklemet

ФОНЕТИЧНА, ЛЕКСИЧНА І ГРАМАТИЧНА СЕМАНТИКА

ВОКАЛЬЧУК Г.М., ВОКАЛЬЧУК Є.Л.	НЕОЛОГІЧНІ ЕКСПЕРИМЕНТИ ПЕТРА ВЕЛЕСИКА	92
БІСОВЕЦЬКА Л.А.	СЕМАНТИКА СУБСТАНТИВНИХ ПРЕФІКСІВ В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ	95
КОСТОЛОВИЧ Т.В.	ФОРМУВАННЯ АКЦЕНТУАЦІЙНИХ НОРМ У НАВЧАННІ УСНОГО МОВЛЕННЯ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ	99
ЧЕБЕРЯК А.М.	СЕМАНТИКО-ГРАМАТИЧНА СУТНІСТЬ ПАРЦЕЛЯЦІЇ ЯК ЯВИЩА ЕКСПРЕСИВНОГО СИНТАКСИСУ	101
КУШНІРЧУК О.О.	MODALE BEDEUTUNGEN VON "LASSEN" IN DER DEUTSCHEN GEGENWARTSSPRACHE	104
МАЛАНЮК М.С.	ТОПОНІМИ КАНАДИ УКРАЇНСЬКОГО ПОХОДЖЕННЯ	108
ЛИТВИН К.І.	ШЕВЧЕНКОВИЙ НОВОТВІР *СНІГОКВІТ*: ОСОБЛИВОСТІ СЕМАНТИКИ ІЗ ПСИХОЛІНГВІСТИЧНОГО ПОГЛЯДУ	110
АЛАДЬКО О.Д.	МЕТОНІМІЧНІ МОДЕЛІ НОМІНАЦІЇ ОДЯГУ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ	113
ГАВРИЛЮК О.Є.	ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ТЕАТРАЛЬНОЇ ЛЕКСИКИ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ	117
ДАНИЛЬЧУК А.А.	ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНО-МОВЛЕННЄВОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ У ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ НА ПРИКЛАДІ ВИВЧЕННЯ ТЕМИ "ІМЕННИК"	119
IVANTSOVA M.O.	DIFFUSED ENGLISH ADVERBS OF TIME	122

СЕМАНТИКА І ПРАГМАТИКА МОВНИХ ОДИНИЦЬ

СІРАНЧУК Н.М.	МОДЕЛІ ПОРОДЖЕННЯ МОВЛЕННЄВОГО ВИСЛОВЛЮВАННЯ ТА ЇХНІЙ ЛЕКСИЧНИЙ АСПЕКТ	126
ГОЛОВЧАК Н.І.	PEJORATIVE BEDEUTUNG DER EIGENNAMEN	129
ZABOLOTNA T.	NOMINATIVE PROCESS OF FASHIONSPEAK	133
ІВАНЧЕНКО М.Ю.	НАЦІОНАЛЬНА СПЕЦИФІКА МЕТАФОРИЧНОЇ АКТУАЛІЗАЦІЇ *ЗРАДИ* В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ	136
ОРЕЛ І.І.	ФУНКЦІЇ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ З ФОЛЬКЛОРНИМ КОМПОНЕНТОМ У ПУБЛІЦИСТИЧНИХ ТЕКСТАХ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЖАНРУ	138
ПАВЛОВСЬКА Л.О.	ОСОБЛИВОСТІ ПРАГМАТИКИ ВЕРБАЛЬНИХ ФОРМУЛ ПОБАЖАНЬ У РІЗНОСТРУКТУРНИХ МОВАХ	142

pdfelement

ПАЛЬЧЕВСЬКА О.С.	ОСОБЛИВОСТІ СЕМАНТИКИ КУЛІНАРОНІМІВ В НАРОДНІЙ МОВІ XIX СТ.	146
KHRYSTYCH N.	LEXICAL ANALYSIS OF IDIOLECTS OF FEMALE POLITICIANS	148
ГУБИЧ П.В.	СЕМАНТИЧНЕ СЛОВОТВОРЕННЯ ПОЖЕЖНИХ ТЕРМІНІВ ПОЛЬСЬКОЇ МОВИ	152
ТУПАЛЬСЬКА Г.О.	КОНЦЕПТУАЛЬНІ ІДЕЇ ВИЗНАЧЕННЯ ЛІНГВІСТИЧНОЇ ПРИРОДИ, СТИЛЬОВОЇ СПЕЦИФІКИ ПЕРИФРАЗ	154
КОГАЄВСЬКА Ю.Р.	ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ АНГЛОМОВНОЇ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ НА СТАРШОМУ ЕТАПІ НАВЧАННЯ	157
БУЦЬ М.П.	СТРУКТУРНІ ПАРАМЕТРИ АНГЛІЙСЬКИХ АРХІТЕКТУРНИХ ТЕРМІНІВ	159
МАТВІЄВА С.Ю.	ПЕРЕДУМОВИ УТВОРЕННЯ АНГЛІЙСЬКИХ НЕОЛОГІЗМІВ СФЕРИ ІНТЕРНЕТ КОМУНІКАЦІЙ	162
МОГІЛЕВСЬКА М.А.	ОСОБЛИВОСТІ СЛЕНГУ ПІДЛІТКІВ (НА МАТЕРІАЛІ РОМАНУ ДЖ. СЕЛІНДЖЕРА "ЛОВЕЦЬ У ЖИТІ")	164
СТЕПАНИШИН Р.В.	СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ПАРАМЕТРИ АНГЛОМОВНОЇ ТЕРМІНОСИСТЕМИ ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА	167
ХУДЗІК С.М.	ПОХОДЖЕННЯ ТА СЕМАНТИКА ЛЕКСИКИ ФІТОНІМІВ	170
ЧУЧВИЧ О.В.	ЯВИЩЕ ПОЛІСЕМІЇ В АСТРОНОМІЧНІЙ ТА ПРАВООХОРОННІЙ ТЕРМІНОЛОГІЇ АНГЛІЙСЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВ	172

СЕМАНТИКА ТЕКСТУ І ДИСКУРСУ

БАБЕЛЮК О.А.	РИЗОМА ЯК НЕЛІНІЙНИЙ ПРИНЦИП ПОБУДОВИ ПОСТМОДЕРНІСТСЬКОГО ТЕКСТУ	176
КУЧМА Т.В.	СЕМАНТИКА "БЕЗЗМІСТОВНИХ" ТЕКСТІВ	178
ЛЕВКОВЕЦЬ Н.П.	СЕМАНТИКА ТЕКСТУ	181
ГОРОХОВЦЕВА Є.В.	ПРОБЛЕМА ВИЗНАЧЕННЯ ТЕРМІНІВ "ДИСКУРС" ТА "ТЕКСТ"	184
АРТЕМОВА Ю.І.	СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЛІНГВОКУЛЬТУРНОЇ ПАРАДИГМИ КОНЦЕПТУ *ВЕСІЛЛЯ* В РОМАНІ У. САМЧУКА "МАРІЯ"	186
ОБІДЕНКО А.В.	СЕМАНТИКА ЕВФЕМІЗМІВ У НІМЕЦЬКОМУ ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ	190
ТКАЧУК Т.В.	ФУНКЦІЇ ЕКСПРЕСИВНОГО СИНТАКСИСУ В ОПОВІДАННІ АРТУРА КОНАНА ДОЙЛЯ "ПІСТРЯВА СТРІЧКА"	192

Establishment

НИКОНЮК А.С.	ЕПІТЕТИ В РОМАНІ О. УАЙЛЬДА "ПОРТРЕТ ДОРІАНА ГРЕЯ"	195
SAGANOVSJKA D.A.	GENRE AND STYLISTIC FEATURES OF V.WOOLF'S NOVEL "TO THE LIGHTHOUSE"	197
ТРИГУБЕНКО Л.В.	ЖАНРОВІ ОСОБЛИВОСТІ КАЗКИ-ФЕНТЕЗІ	200

СЕМАНТИКА І ПЕРЕКЛАД

СЛАВОВА Л.Л.	ВІДТВОРЕННЯ КУЛЬТУРНО СПЕЦИФІЧНИХ ЕЛЕМЕНТІВ У ПЕРЕКЛАДІ	203
КОНСТАНТІНОВА О.В.	ІМПЛІЦИТНИЙ КОНТЕКСТ І АДЕКВАТНИЙ ПЕРЕКЛАД	205
ПОПКО І.А.	ОСОБЛИВОСТІ АУДІОВІЗУАЛЬНОГО ПЕРЕКЛАДУ МОВНОЇ ГРИ	207
ОЛІЙНИК І.З.	ЛЕКСИЧНІ ПЕРЕКЛАДАЦЬКІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ТА ЇХ ЗАСТОСУВАННЯ В УКРАЇНСЬКОМУ ПЕРЕКЛАДІ РОМАНУ ГЕНРІХА БЕЛЛЯ "ОЧИМА КЛОУНА"	210
ГРАБОВИЧ М.Ю.	ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ СИНТАКСИЧНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ В ПЕРЕКЛАДІ ХУДОЖНІХ ТВОРІВ	211
БОБЕШКО М.О.	ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ТВОРІВ ЕПІСТОЛЯРНОГО ЖАНРУ (НА ПРИКЛАДІ РОМАНІВ НІКОЛАСА СПАРКСА)	213
ЖИГАДЛО К.І.	ДО ПИТАННЯ ВІДТВОРЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ СТРУКТУРИ ТЕКСТУ В АСПЕКТІ ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА	215
БОЯРСЬКА А.Г.	ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ТЕРМІНІВ РОЗМІНУВАННЯ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ	217
ГОЛОБОРОДА Т.П.	СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ АНГЛІЙСЬКИХ ПІСЕНЬ НА УКРАЇНСЬКУ ТА ПОЛЬСЬКУ МОВИ (НА МАТЕРІАЛІ АВТОРСЬКОЇ КАРТОТЕКИ ТЕКСТОВИХ ФРАГМЕНТІВ ПІСЕНЬ РЕПКОР ГУРТУ HOLLYWOOD UNDEAD)	220
МАКАРОВА О.С.	МОВНІ ЗАСОБИ ВИРАЖЕННЯ ФІНАНСОВОЇ НЕСПРОМОЖНОСТІ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ	223
ПОЛІЩУК Р.В.	ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ АНГЛОМОВНИХ ФІЛЬМОНІМІВ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ	226
ПУНДИК Т.В.	ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ УКРАЇНСЬКИХ КАЗОК НА АНГЛІЙСЬКУ МОВУ	229
ХАВИК А.П.	ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ТЕКСТІВ АНГЛОМОВНИХ ПІСЕНЬ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ (НА МАТЕРІАЛІ ПІСЕНЬ ЖАНРУ ПОП)	232

repelement

інтереси. Таким чином, носії англійської мови засуджують хитрість, замовчування правди, жагу фінансового збагачення.

Аналіз метафор, які актуалізують зраду як розкриття таємниці, показав, що пріоритетом для англійців є дотримання конфіденційності чужого особистого життя, здатність зберігати таємниці. Обговорення проблем інших людей, інформування уряду про когось, щось різко критикується.

У людських стосунках на різних рівнях англійці найбільше цінують вірність, відданість, надійність, повагу, толерантність. Засуджується непорушність, підлість, презирство, нечесність.

В аналізованих прикладах простежуються риси особистості, її характеристики та особливості, які особливо цінують носії англійської мови. Це небагатослівність, щирість, внутрішня витривалість, самоконтроль, робота над собою, постійне самовдосконалення.

Список використаних джерел:

1. Geeraerts, D. (2017). *Conceptual Structure and Conceptual Variation*. Shanghai: Shanghai Foreign Language Education Press.
2. Gyuro, M. (2017). Humor and Metaphors in Medical Language. *Discourse and Interaction,* 10, 47-60. Retrieved from: https://katedry.ped.muni.cz/anglictina
3. Kecskes, I. (2014). Language, Culture, and Context. *The Routledge Handbook of Language and Culture*. Retrieved from: https://www.routledgehandbooks.com
4. Khabirova, E. (2018). Metaphorical terms in the context of linguistic research articles. *XLinguae. European Scientific Language Journal*, 11, 499-507. Retrieved from: http://www.xlinguae.eu/
5. Lakoff, G., Johnson, M. (2003). *Metaphors We Live By*. Chicago, IL: University of Chicago Press.

pdfelement

УДК 81'373.7:811.112.2

Орел І.І., канд. філол. наук
Рівненський державний гуманітарний університет
(Рівне, Україна)

ФУНКЦІЇ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ З ФОЛЬКЛОРНИМ КОМПОНЕНТОМ У ПУБЛІЦИСТИЧНИХ ТЕКСТАХ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЖАНРУ

Комунікативне завдання авторів публіцистичних текстів (крім інформування) – переконання читачів у правильності трактування викладених фактів, подій; у безпомилковості їхньої оцінки автором. Публіцистичні тексти будуються із урахуванням бажаної інтенції, що має суб'єктивний авторський характер. Тому кожен публіцистичний

текст володіє цілою групою текстоутворювальних категорій інтенціонального (прагматичного) характеру, які дають можливість (і передбачають вибір засобів) вирішувати стратегічне завдання публіцистики – інформувати, здійснювати вплив на читача.

Метою пропонованої розвідки є виявлення ролі ФО із фольклорним компонентом (далі – ФОФК) у публіцистичному текстотворенні.

У ході нашого дослідження, проведеного на матеріалі журналу "Der Spiegel", газет "Süddeutsche Zeitung", "Frankfurter allgemeine Zeitung", виявлено, що публіцистичні тексти сучасної німецької мови – це поєднання функціональних різновидів, зокрема офіційно-ділового, наукового, розмовного, художнього. З науковим і офіційно-діловим стилями публіцистичні тексти пов'язує логічна послідовність у викладенні фактів, розгорнуті висловлювання (Гальперин, 1977, с. 406). Мовні засоби офіційно-ділового і наукового стилів забезпечують публіцистичним текстам високий ступінь інформативності. Спорідненість публіцистичного стилю з художнім зумовлена застосуванням образних, емоційних засобів мови та вияв індивідуально-авторського у викладенні змісту (Гальперин, 1977, с. 406). Завдяки використанню мовних засобів розмовного і художнього стилів публіцистичні тексти зрозумілі широкому загалу. Виклад матеріалу відбувається доступно, незважаючи на те, що наповнюваність текстів спеціалізованою лексикою і термінами залишається високою. Цього вимагає тип тексту, у назві жанру якого визначається пресупозиція і закладається прагматична мета (Гальперин, 1977, с. 30).

Публіцистичні жанри поділяють на інформаційні, аналітичні, художньо-публіцистичні (Брандес, 1990, с. 152). До інформаційних відносять репортаж, інтерв'ю, замітку / повідомлення (Гальперин, 1977, с. 31), некролог тощо.

Інформаційні жанри характеризуються об'єктивністю у викладенні фактів, інформації. Композиційно-мовленнєва форма, яку використовують у інформаційних жанрах, – це констатуюче повідомлення, що оперує стандартною структурою речень-констативів, ускладнюється уточнювальними зворотами, підрядними означальними й додатковими реченнями. Використання великої кількості поширених речень пов'язують із вживанням словосполучень, які номінують логіко-фактологічні поняття (Брандес, 1990, с. 153). Тому мова інформаційних жанрів публіцистичного стилю переважно суха, без значної кількості образних, емотивно забарвлених мовних засобів.

У результаті дослідження текстів інформаційного жанру нами було виявлено 352 ФОФК, які виконують певні функції. Розглянемо ФОФК у інформаційній замітці рубрики "Спорт": "***Die Liga der außergewöhnlichen Gentlemen*** *Formel1* ***Kein gutes Haar.*** *Sogar* ***an*** *Ex-Weltmeister Jacques Villeneuve* ***lässt*** *Montoya* ***kein gutes Haar****. Der Kanadier sei nicht mehr motiviert gewesen und habe daher keinen Platz in der Formel 1 verdient… Eigentlich spricht alles mal wieder für "Schumi", der ohne Druck ins Auto steigen kann und niemandem etwas beweisen muss. Der Weltmeister hat keine Gegner mehr, er steht nach sechs WM-Titeln über den Dingen und fährt in einer eigenen Liga. In der Liga der außergewöhnlichen Gentlemen.*" (SZ, 5.03.2004).

У підзаголовку і тексті замітки використано ФОФК "*kein gutes Haar an jdm. / etw. lassen*" – (розм.) *гостро критикувати*; (досл.) *не залишити жодної доброї волосини на комусь*. ФОФК у тексті використовується узуально, знаходиться у сильній позиції – на початку тексту, у контексті реалізує ФЗ, сформоване фольклорною пресупозицією. Факт відсутності волосся мав негативну конотацію (Гаврись, 1971, с. 115).

Різнопланове функціонування ФОФК у тексті можливе, на нашу думку, завдяки акумулятивному характеру її ФЗ. Семантика фраземи зберігає і передає НКІ, пов'язану з традиціями покарання у середньовічній Німеччині (**акумулятивну функцію**). Використання фольклорного образу (*без волосся*), пов'язаного з віруваннями (*волосся – ознака честі*), і суспільними традиціями (*винних обстригали налисо, позначаючи нечесних / непорядних людей*) забезпечує імпліцитне виявлення відповідної оцінки. Підзаголовок (*Kein gutes Haar*) акцентує увагу читача на негативній оцінці повідомлення, а ФОФК на початку тексту (*an Ex-Weltmeister Jacques Villeneuve lässt Montoya kein gutes Haar*) підтверджує її (**аксіологічна функція**). Фольклорний образ людини без волосся активізує емотивно забарвлений "конкретний образ" (Брандес, 1990, с. 229) (*хтось без волосся = без честі*), який сприймається уявою (**образно-зображувальна функція**). ФОФК представляє факт гострої критики, виконуючи **репрезентативну функцію**. Фольклорний образ (*kein gutes Haar – жодної доброї волосини*) відображає відношення автора до інформації за допомогою саме заперечення "*kein*", виражає його почуття (**емоційно-експресивна функція**). Автор прагне створити негативне ставлення читачів до інформації, активуючи фольклорний образ. Саме він є засобом переконання щодо негативного ставлення / негативної оцінки. ФК, як довід, пов'язаний з традиціями, забезпечує виконання

аргументативної функції ФОФК, переконуючи читачів у правильності авторської позиції.

У тексті практично відсутня негативно забарвлена лексика, яка могла б підсилювати пейоративне відношення до інформації, створене образом ФОФК. Вважаємо, що фольклорний образ виконує **естетичну функцію**, оскільки спрямований саме на негативну оцінку повідомлення про поразку екс-чемпіона. Засобами ФК автор впливає на читача з метою створення у нього певних думок, оцінок інформації (**апелятивна функція**). Негативна оцінка непорядної людини, виражена фольклорним образом, підтверджується контекстом (*Der Kanadier sei nicht mehr motiviert gewesen und habe daher keinen Platz in der Formel 1 verdient*.). Денотативне неузгодження ФОФК і лексичного оточення тексту (когерентність) створює некореляційний контекст, що увиразнює фольклорний образ. Це формує умови для втілення детермінації тексту засобами ФК (**стилістична функція**). ФОФК взаємодіє з текстом на мовному і позамовному рівнях, реалізуючи національно-культурний образ людини без волосся (**етнокультурна функція**). Етнокультурний образ інформує про результат спортивних подій і вказує на їх оцінку, виявляє авторське ставлення до повідомлення тощо. У процесі функціонування фольклорного образу отримуємо різнопланову інформацію, виражену ФОФК. Здатність лаконічно повідомляти і одночасно виражати оцінку, емотивність свідчить про **компресивність** семантики ФОФК.

ФОФК у замітці виконує прагматичні функції, реалізуючи обов'язкові категорії тексту (**текстотвірна функція**). Категоріями **членування** є тема і рема (відоме і нове) (Валгина, 2003). Тему анонсує заголовок і підзаголовок (ФОФК). Початок тексту розшифровує зміст теми, використовуючи також ФОФК із підзаголовка. Тема вимагає розвитку – повного розкриття, пояснення причин "*гострої критики*". Це відбувається у подальшому змісті тексту – ремі: "*Der Kanadier sei nicht mehr motiviert gewesen; keinen Platz in der Formel 1 verdient*". Тема зумовила рему. Взаємозв'язок теми і реми забезпечує **зв'язність** тексту, у результаті – його **цілісність** (Гальперин, 1977). Зв'язність перебуває у тісній єдності з **інформативністю**. Ядро змістової інформації формує ФОФК, яка повідомляє про реальні факти (знаходяться у темі). Конотативний аспект

Отже, ФОФК як мовні знаки використовують у публіцистичних текстах інформаційних жанрів (близько 352 ФОФК), незважаючи на те, що мова інформаційних жанрів публіцистичного стилю переважно нейтральна, оперує логіко-фактологічними поняттями. ФОФК

використовують свій семантичний потенціал. У результаті дослідження виявлено такі функції ФОФК у текстах інформаційних жанрів: інформативну, аксіологічну, емоційно-експресивну, репрезентативну, естетичну, апелятивну, образно-зображувальну, стилістичну, текстотвірну, етнокультурну, компресивну, акумулятивну, аргументативну функції. ФОФК у текстах інформаційних жанрів реалізують цілісне ФЗ завдяки ФК. (Не виявлено влюнтативної, іеологічної, номінативної, храктеризуючої, ідентифікуючої, функції комічного.)

Список використаних джерел:

1. Брандес, М. П. (1990). *Стилистика немецкого языка (для институтов и факультетов иностранных языков) [учебник]*. Москва: Высшая школа.
2. Валгина, Н. С. (2003). *Теория текста: [учеб. пособие]*. Москва: Логос. – Режим доступу: http://evartist.narod.ru/text14/01.htm
3. Гаврись, В. І. (1971). *Сталі сполучення слів у сучасній німецькій мові (походження та вживання)*. Київ: Радянська школа.
4. Гальперин, И. Р. (1977). Грамматические категории текста (опыт обобщения). *Русская литература и фольклор. Серия: "Литературы и языки", 36, 6*. Москва. 522-532.

pdfelement

УДК 81'246.3.367.323.371]39

Павловська Л.О., канд. філол. наук
Рівненський державний гуманітарний університет
(Рівне, Україна)

ОСОБЛИВОСТІ ПРАГМАТИКИ ВЕРБАЛЬНИХ ФОРМУЛ ПОБАЖАНЬ У РІЗНОСТРУКТУРНИХ МОВАХ

Обрядові вербальні знаки, які відбивають особливості мовної категоризації досвіду певного етносу, його когнітивні, аксіологічні категорії, особливості "первісного міфологічного мислення" і прояву "вербальної магії" завжди викликали інтерес науковців.

Здійснений ґрунтовний аналіз комунікативної спрямованості, структури і семантики різних фольклорних форм у східно- та південнослов'янській традиціях дозволяє стверджувати, що останні становлять певний фольклорний мікротекст, внутрішньо організовану цілісність, до складу якої входять різноманітні мовленнєві жанри: повідомлення, ствердження, прохання, накази, вимоги, побажання, запрошення, погрози, застереження, лайки, прокляття тощо

Наукове видання

ПРОБЛЕМИ ЛІНГВІСТИЧНОЇ СЕМАНТИКИ

Збірник матеріалів
IV Міжнародної науково-практичної
інтернет-конференції
21 листопада 2019 року, м. Рівне

THE PROBLEMS OF LINGUISTIC SEMANTICS

The Collection of Conference Proceedings
The 4th International Scientific and Practical Internet Conference
November 21, 2019, Rivne

pdfelement

Формат 60x84 1/16.
Папір офсетний. Друк ризографічний.
Гарнітура Century Schoolbook.
Ум. др. арк. 13. Наклад 120.

Редакційно-видавничий відділ
Рівненського державного гуманітарного університету
м. Рівне, 33000, вул. Ст. Бандери, 12,
тел.: (0362) 26-48-83

Друк: “ПараГраф+”,
м. Рівне, 33000, вул. Гетьмана Мазепи, 6/8,
тел.: (0362) 26-49-27